

บทที่ ๒

แนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย

การศึกษาในบทนี้ เป็นการนำเสนอข้อมูลทางหลักวิชาโหราศาสตร์ ที่ใช้ในการพยากรณ์ การคาดการณ์ ความน่าจะเป็น ต่อทุกสรรพสิ่งบนโลก โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ประวัติและความ เป็นมาของโหราศาสตร์ ลักษณะการพยากรณ์โหราศาสตร์ ประโยชน์ของวิชาโหราศาสตร์ ทั้งนี้ผู้วิจัย จะทำการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับวิชาโหราศาสตร์ โดยมีรายละเอียดเนื้อหาที่ สำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ความหมายของโหราศาสตร์

ความเชื่อในเรื่องของการทำนายและการพยากรณ์โชคชะตาของมนุษย์ และ ปรากฏการณ์ต่างๆ ของโลก โดยอาศัยตำแหน่งของดวงดาวต่างๆ เป็นเครื่องชี้และอธิบายอำนาจและ อิทธิพลของดวงดาวต่างๆ ผ่านกระบวนการที่เรียกว่า โหราศาสตร์ คือศาสตร์ที่ว่าด้วยการพยากรณ์ โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก^๑ โหราศาสตร์ (Astrology) มาจากภาษาละตินและกรีก คือ Astron ดวงดาว กับ Logia ความรู้^๒ ในภาษาสันสกฤตเป็นคำประสมสองคำ คือ อโห และราตรี แปลว่าวันและคืน และคำที่นำมาที่ใช้แทนโหราศาสตร์ได้อีก คือ โยติષศาสตร์ แปลว่า วิชาที่ว่าด้วย แสงสว่าง^๓ โหราศาสตร์เป็นวิชาที่ใช้สำหรับพยากรณ์โดยอาศัยการเคลื่อนที่ของโลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดาว พระเคราะห์ต่างๆ ในระบบสุริยจักรวาล ดังนั้น โหราศาสตร์ จึงหมายถึงความรู้ที่ เป็นศาสตร์อันว่าด้วยนักษัตริวิทยา เกี่ยวกับเวลา และความรู้ทางด้านดาราศาสตร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ ต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่ถือกำเนิดมาโหราศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่ต้องอาศัยดาราศาสตร์เป็นหลักสำคัญใน การพยากรณ์^๔

^๑ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓-๑๔.

^๒Anthony Philip Stone, *Hindu Astrology; Myth, Symbols and Realities*, (India Select Book, 1981), p.174. อ้างใน กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิชาโหราศาสตร์ไทย”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๔.

^๓พระยาปริวรรตเวชการ, *หลักโหราศาสตร์ทั่วไป มูลฐานของโหราศาสตร์และประโยชน์ของการศึกษาโหราศาสตร์ มรดกแห่งโหรสยาม สมาคมโหรแห่งประเทศไทย*, (กรุงเทพมหานคร: มิตรสยามการพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๒.

^๔เทพย์ สาริกบุตร, *โหราศาสตร์ปริทรรศน์ ภาค ๑*, (กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๑๑), หน้า ๓.

โหราศาสตร์จัดว่าเป็นวิชาที่ยากแก่การพิสูจน์ แต่ก็เป็วิชาเก่าแก่ที่สุดวิชาหนึ่ง ซึ่งได้ศึกษากันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ความหมายของโหราศาสตร์ นักโหราศาสตร์ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมไว้ดังนี้

พลตรีประยูร พลารีย์ ให้ความเห็นว่า วิชา “โหราศาสตร์” เป็นวิชาที่ว่าด้วยการปฏิบัติเพื่อค้นหาความจริง โดยอาศัยปรากฏการณ์บนท้องฟ้าเป็นมูลฐาน เป็นศาสตร์ปรัชญาทางปัญญากล่าวถึงเครื่องมือสำคัญของวิชา “โหราศาสตร์” คือ วิชา “ตรรกศาสตร์” โดยการอุปมาอุปมัย และที่สำคัญคือวิชาโหราศาสตร์มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี^๕

อาจารย์สิงโต สุริยาอารักษ์ ให้ความเห็นว่า วิชา “โหราศาสตร์” เป็นวิชาที่ว่าด้วยการพยากรณ์ ที่เนื่องมาจากอำนาจของดวงดาวนพเคราะห์ต่างๆ ที่โคจรอยู่รอบจักรราศี เป็นวิชาที่มีหลักฐานและเหตุผล เป็นวิทยาการที่นับว่าทันสมัยอยู่ตลอดไป และเป็นวิชาที่คงทนถาวรตลอดกาลคู่ไปกับโลก เพราะเป็นเรื่องราวของวิชาที่เกี่ยวกับดวงดาวและโลกมนุษย์ กล่าวถึงอำนาจของดาวที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก เป็นวิชาการทางนามและรูปแสดงกาลเวลาความส่องสว่าง ความรุ่งโรจน์ ความร้อน ความดึงดูด และพลังงานที่มีต่อพฤติกรรมของคนเราด้วย^๖

ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ ให้ความเห็นว่า “โหราศาสตร์” เป็นศาสตร์แห่งกาลเวลา อาศัยดวงดาว เป็นเครื่องมือ เป็นเครื่องชี้ในการพยากรณ์ ว่ามีอะไรเกิดขึ้นภายใต้ห้วงเวลาอันลึกลับนั้น จะดีร้าย ประการใด เวลาเกิดจากดวงดาวที่โคจรรยักย้าย ถ้าไม่มีดวงดาว โลก พระอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวอื่นๆ ไม่โคจร ไม่เคลื่อนไหว เวลาไม่เกิด และ เหตุการณ์ภายใต้ห้วงเวลาก็จะไม่มี”^๗

จากข้อความเบื้องต้น พอสรุปได้ว่า ความหมายของโหราศาสตร์คือศาสตร์แห่งการพยากรณ์ด้วยการศึกษาอิทธิพลการเคลื่อนที่ของโลก ดวงดาว ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ตามหลักดาราศาสตร์ที่มีผลต่อทุกสรรพสิ่งในโลก จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นหนึ่งในวิชาที่ว่าด้วยการทำนายโชคชะตา เพื่อทำนายอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุคคล สังคม โดยใช้ดวงดาว ผลกรรมต่างๆ ของมนุษย์มาเป็นปัจจัยในการกำหนดและเป็นวิชาการที่ใช้การคำนวณตัวเลข บันทึกรวบรวมไว้เป็นสถิตินำมาเป็นข้อมูล รวมทั้งการคิดและค้นคว้าถึงเหตุและผล โดยเรียนรู้อย่างชัดเจนในโหราศาสตร์และดาราศาสตร์ ที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยครอบคลุมหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน หลักการของโหราศาสตร์ในการพยากรณ์นั้นมีปรากฏจริง แต่ขึ้นอยู่กับนักโหราศาสตร์ว่าจะเข้าใจวิธีการอ่านดวงชาตาได้ถูกต้องและลึกซึ้งเพียงใด เป็นการพยากรณ์ดวงชาตาเพื่อเตรียมพร้อมรับมือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

^๕พลตรีประยูร พลารีย์, เอกสารประกอบการเรียน, **อาร์มภทโหราศาสตร์**, (ม.ป.ป.), หน้า ๑๑

^๖สิงโต สุริยาอารักษ์, **โหราศาสตร์ไทย**, (กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๒๖), หน้า ๑.

^๗สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงษ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

๒.๒ ความเป็นมาของโหราศาสตร์

จากการศึกษาข้อมูลด้านโหราศาสตร์ ทำให้พบว่า มีความเป็นมาที่ยาวนาน ดังจะเห็นได้จากการใช้โหราศาสตร์ปรากฏอยู่ทั่วมุมโลก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ความเป็นมาของโหราศาสตร์ทางตะวันตก

หลักฐานประวัติศาสตร์โหราศาสตร์ทางตะวันตกที่ปรากฏ จากการค้นพบหลักศิลาจารึกในซากปรักหักพังของกษัตริย์ อัชซัวร์ บานิปาล (Ashurbanipal) ในนิเนเวห์ (Nineveh) ประเทศแอสซีเรีย (Assyria) ซึ่งสูญชาติไปแล้ว เป็นหลักศิลาจารึกที่บรรจุงานชิ้นมาตรฐานของวิชาโหราศาสตร์และดาราศาสตร์บาบิโลเนีย มูลฐานที่พบได้จากบางชิ้นบอกวันที่ย้อนหลังไปในอดีตมากกว่า ๓๐๐๐ ปีก่อนคริสตศักราช ศิลาจารึกเหล่านี้มีชื่อเรียกว่า “ความรู้รุ่งโรจน์ของเบล” (The Illumination of Bel) บรรยายถึงบาร์มีของซาร์กอนแห่งอัคคาด (Sargon of Accad) ผู้พิชิตอาณาจักรซูเมอร์ (Sumer) ที่นับถือเทพเจ้าหรือผีบางเทวดาที่เชื่อกันว่า เหตุการณ์ทั้งหลายเกิดขึ้นเพราะอำนาจของวิญญาณของดินและลมซึ่งมีนับไม่ถ้วน และอาจควบคุมบังคับได้โดยใช้เวทย์มนต์คาถา โดยการปิดปากของพวกแม่มดหมอผี ครั้นเมื่อซาร์กอนเข้ามาครอบครอง พระบาบิโลเนียได้กลายเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ แทนพวกแม่มดหมอผีเหล่านั้น และได้มีการสถาปนาระบบ ดาราศาสตร์ (Astro-Theology) โดยอาศัยทฤษฎีมูลฐานว่า “เหตุการณ์คือปรากฏการณ์ธรรมชาติ เกิดขึ้นและกำหนดขึ้นโดยปรากฏการณ์ธรรมชาติอื่น ซึ่งอาจค้นพบและสังเกตได้โดยอาศัยการตรวจการณ์” เชื่อว่าในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดที่จะเกิดขึ้นโดยการบังเอิญ วัดบาบิโลเนียที่สำคัญจึงมีหอดูดาวทุกวัด ซึ่งพวกพระใช้สำหรับตรวจการณ์ท้องฟ้าเพื่อบันทึกปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นลงบนแท่นดินเหนียวเก็บไว้สำหรับพยากรณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต^๔

จากศิลาจารึก “ความรู้รุ่งโรจน์ของเบล” ทำให้ทราบว่าชาวบาบิโลเนียได้จัดแบ่ง อาทิตย์ จันทร์ และดาวพระเคราะห์ทั้ง ๕ รวมทั้งดาวฤกษ์ดวงสำคัญๆ ไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ โดยจัดทำเป็นตารางบอกปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในท้องฟ้า ที่แสดงถึงการโคจรวิกลติเมื่อเทียบกับวัตถุท้องฟ้าอื่น การปรากฏและการหายไป สภาพการขึ้นและการตก สัมพันธภาพระหว่างดาวฤกษ์ด้วยกันกับอุปราคา^๕

ต่อมาในยุคสมัยก่อนคริสตศักราชประมาณ ๘๐๐ ปี ในแถบลุ่มน้ำไทกริสและยูเฟรติสตอนเหนืออ่าวเปอร์เซีย ซัลเตียมีอำนาจปกครองบาบิโลเนีย และอีก ๒๐๐ ปีต่อมาชาติทั้งสองมีอำนาจรุ่งเรืองกว่าชาติอื่นในแถบนั้น การศึกษาเรียนรู้ในกระบวนวิทยาการต่างๆ ดาราศาสตร์เป็นวิชาที่เจริญและพัฒนามาก เพราะเป็นวิชาที่เกิดจากการสนใจสังเกตเรื่องดวงดาวในท้องฟ้า อีกทั้งต้องการจะเป็นนักเดินเรือในอ่าวเปอร์เซียด้วย ในยุคนี้นับว่ามีการแบ่งจักราศีแบ่งเป็น ๑๒ มีชื่อเรียกประจำทุกจักราศี นอกจากนี้ยังสามารถทำนายสุริยุปราคา จันทรุปราคา ตลอดจนผลิตนาฬิกาแดดสำหรับดูเวลากลางวัน นาฬิกาน้ำสำหรับดูเวลากลางคืน ความรู้เรื่องของดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ในซัลเตีย ทำให้ซัลเตียมีความหมายในยุคนั้นเป็นคำศัพท์ที่แปลว่า “นักทำนาย” อีกด้วย

^๔ พลตรีประยูร พลอารีย์, เอกสารประกอบการเรียน, *อารัมภบทโหราศาสตร์*, (ม.ป.ป.), หน้า ๑๓-๑๕.

^๕ พลตรีประยูร พลอารีย์, เอกสารประกอบการเรียน, *คัมภีร์สูตรพระเคราะห์สนธิ*, (ม.ป.ป.), หน้า ๒.

ในยุคสมัยก่อนคริสต์ศักราช ๑๐๖-๔๓ ปี ได้ปรากฏนักสุนทรพจน์และนักเขียนผู้มีชื่อเสียงของโรมันนามว่า “ซีเซโร” ได้กล่าวยืนยันถึงชนชาวอัสสิเรียและบาบิโลเนียในโลกตะวันตกของท่านว่า “ชนชาติทั้งสองนั้นมีความรู้เรื่องโหราศาสตร์มาก ค่าที่อาศัยอยู่ตามทุ่งราบกว้างใหญ่ จึงมีโอกาสแห่งท้องฟ้าอันยาวยืดยาวมีขนาดสายอยู่เสมอ” โหราศาสตร์ยังได้แผ่ขยายมายังดินแดนของชาติเฮบรู กรีกและโรมัน ซึ่งพบได้ในคัมภีร์ใหม่ของคริสต์ศาสนาที่กล่าวถึงดาวหรืออิทธิพลของดาวในวันสมภพแห่งพระเยซูคริสต์ว่า มีพวกนักปราชญ์เดินทางตามดาวลึกลับดวงหนึ่งมาจากทิศตะวันออก เพื่อนำทองคำ กายานมาถวายแด่พระองค์ ต่อมา ยูลิอุส เซซาร์ เป็นผู้นำแบบอย่างปฏิทินของชาวอียิปต์เพื่อนำไปใช้ในอาณาจักรโรมัน จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๕๘๒ สันตะปาปา เกรกอรีที่ ๘ ได้ทำการแก้ไขและนำมาใช้ในหลายประเทศจนถึงปัจจุบันนี้^{๑๐}

๒) ความเป็นมาของโหราศาสตร์ทางตะวันออก

โหราศาสตร์ทางตะวันออก จัดเป็นศาสตร์ชั้นสูงที่มีมานานก่อนพุทธกาลหลายพันปี จากหลักฐานที่ปรากฏในคัมภีร์โหราศาสตร์และความเชื่อที่ได้รับสืบทอดกันต่อมา อินเดียเป็นชนชาติที่บันทึกประวัติศาสตร์ด้านโหราศาสตร์มายาวนาน โหราศาสตร์และดาราศาสตร์ในอินเดียมีความเป็นมาและศึกษาควบคู่กันมาตลอด โดยคัมภีร์พระเวทของศาสนาพราหมณ์อันเป็นพื้นฐานของโหราศาสตร์ ที่นับถือและบูชาเทพเจ้า และจากการที่มนุษย์พบเห็นปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนท้องฟ้า ทำให้เกิดความเชื่อว่าเหตุการณ์เหล่านั้นเป็นสิ่งกำหนดความเป็นไปในการดำเนินชีวิตมนุษย์ จึงให้ความหมายของสิ่งที่เห็นบนท้องฟ้าเป็นเสมือนเทพเจ้า ทำให้มีเรื่องราวที่เล่าขานสืบทอดกันมา^{๑๑}

ยุคที่ถือว่าการเริ่มต้นของโหราศาสตร์ คือ ยุคพระเวท ของ ศาสนาพราหมณ์ตามลัทธิพราหมณ์ เรียกว่า “ยุคไตรภพ”^{๑๒} อยู่ในช่วงระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานของชาวอารยันและทำการขยายอาณาเขต มีการเผยแพร่วัฒนธรรมและอารยธรรมของมนุษย์ชาติ ในยุคนี้ยังไม่ได้มีการยอมรับมากนัก แต่เมื่อเข้าสู่ยุคพระเวท “ภควัดคีตา” เป็นยุคที่พระเวทมีอิทธิพลครอบงำสังคมชาวอินเดียมากที่สุด^{๑๓} วรรณกรรมพระเวทที่สำคัญ ถือว่าเป็น “ศรุต” คือได้ยินและรับมาจากพระโอษฐ์ของพระผู้เป็นเจ้า มิได้เขียนและแต่งขึ้นเอง เรียกว่า “ไตรภพ” ได้แก่

๑. ฤคเวท เป็นคำฉันท์สำหรับสวดอ้อนวอนพระเป็นเจ้า
๒. ยชุรเวท เป็นคำร้อยแก้ว ใช้ท่องในเวลาบวงสรวงพระเป็นเจ้า
๓. สามเวท เป็นคำฉันท์ ใช้สวดในพิธีถวายน้ำโสม
๔. อถรรพเวท เพิ่มในภายหลัง เป็นคัมภีร์ประกอบด้วยคาถาอาคม^{๑๔}

^{๑๐} ญาณ, ญาณโษยิตศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: ศิราสมการพิมพ์, ๒๕๑๔), หน้า ๓-๕.

^{๑๑} ประพันธ์ เตละกุล, ดาราศาสตร์และอวกาศ, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๑.

^{๑๒} สนิท ศรีสำแดง, ปรัชญาเถรวาท, (กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๘.

^{๑๓} กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิชาโหราศาสตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๗.

^{๑๔} เทพย์ สาริกบุตร, โหราศาสตร์ปริทรรศน์ ภาค ๑, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนการพิมพ์, ๒๕๑๑), หน้า ๑๑.

วรรณกรรมพระเวทที่มีความสำคัญอีกเล่มหนึ่ง ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยให้การใช้ คัมภีร์พระเวทมีประสิทธิภาพมากขึ้น คือ “เวทางคะ” มีจำนวน ๖ เรื่อง มีเรื่องหนึ่งเรียกว่า “โชยติช” (Jyotish) เป็นร้อยกรอง มีประมาณ ๔๐ โสลก กล่าวถึง พระอาทิตย์ พระจันทร์ และนักษัตร กลุ่ม ดาวฤกษ์ ทั้ง ๒๗ กลุ่ม ซึ่งพวกพราหมณ์ต้องศึกษาโดยเฉพาะ ดังนั้น การพยากรณ์ของพราหมณ์ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และในชั้นอรรถกถา ได้กล่าวถึงคัมภีร์ที่พวกพราหมณ์ศึกษา คือ ไตรเพท และคัมภีร์มหาปุริสลักษณะ ที่พวกพราหมณ์ใช้ในการพยากรณ์เจ้าชายสิทธัตถะ

โหราศาสตร์ได้ถูกเผยแพร่ไปทั้งในและนอกประเทศอินเดีย ด้วยการสืบทอดแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชน ด้วยอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ที่แทรกซึมอยู่ มากบ้างน้อยบ้าง ในทุก วัฒนธรรม เช่นการเริ่มประกอบพิธีมงคลใดๆ ต้องมีการดูฤกษ์ยาม การสั่นกระดิ่ง เป่าสังข์ การเบิก แว่นเวียนเทียน เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากการนำความรู้ในเรื่องของดาวนักษัตรฤกษ์ของอินเดียนำมา พัฒนาความรู้ทางด้านโหราศาสตร์ไทยในเรื่องของ วัน เดือน ปี และทักษา ดังที่ใช้กันอยู่จนถึงทุก วันนี้^{๑๕} โหราศาสตร์ในอินเดีย เป็นวิชาที่ส่งวนไว้เฉพาะบุคคลในวรรณพราหมณ์และกษัตริย์เท่านั้น บุคคลในวรรณพราหมณ์ได้แก่ พวกดาบสและพราหมณ์ เรียนไว้เป็นความรู้และนำไปสอนผู้อื่น โดยศึกษาทฤษฎีเป็นหน้าที่หลักในภาค “ศาสตราคม” สำหรับบุคคลในวรรณกษัตริย์เรียนไว้เพื่อนำไป ปฏิบัติในการปราบปรามศัตรู ในทางปฏิบัติเป็นหน้าที่หลักในภาค “ศิลปาคม” เพราะวรรณพราหมณ์ เป็น “นักรู้” วรรณะกษัตริย์เป็น “นักรบ” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วรรณะพราหมณ์เป็น “นักธรรม” วรรณะกษัตริย์เป็น “นักทำ” โดยเฉพาะวรรณะกษัตริย์ถือว่าโหราศาสตร์เป็นวิชาการที่จำเป็นต้อง ศึกษา จะละทิ้งเสียมิได้^{๑๖}

๓) โหราศาสตร์ไทยในประวัติศาสตร์

จากหลักฐานที่ปรากฏในคัมภีร์โหราศาสตร์ที่ระบุว่า โหราศาสตร์ได้รับการสืบทอดมา จากพราหมณาจารย์ เป็นผู้นำมาเผยแพร่จากภารตประเทศ เป็นวิชาที่มาจากคัมภีร์พระเวทใน ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาที่มีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียและประเทศไทย ทำให้ โหราศาสตร์มีปรากฏในประวัติศาสตร์ไทยมาทุกยุคสมัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. สมัยสุโขทัย

ในปีพุทธศักราช ๑๘๒๖ ตรงกับปีมะแม ปีมหาศักราช ๑๒๐๕ มีการเริ่มจารึกพระราช กรณียกิจสมเด็จพระเจ้ารามคำแหงมหาราช และได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทย จารึกเป็นแบบอย่างไว้ใน หลักศิลาจารึก ๕ หลัก โดยหลักที่ ๔ ได้จารึกไว้เป็นอักษรขอม ซึ่งข้อความที่บันทึกไว้ตรงกันในหลักที่ ๔ และหลักที่ ๕ ในหลักศิลาจารึกมีการกำหนดพิธีการต่างๆ มีการคำนวณฤกษ์พระจันทร์ ทุกบททุก ตอน นอกจากนี้ยังมีพระราชนิพนธ์ในวิชาโหราศาสตร์ที่เป็นหลักฐานจนถึงปัจจุบันนี้ ได้ทรงไว้เป็น ภาษาบาลีมี ๒ เรื่องคือ พระคัมภีร์ทักษสังคหปกรณ ได้แก่งดาราทักษาที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ และ พระ

^{๑๕} กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธานุศาสนาเถรวาท และวิชาโหราศาสตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕๗-๕๘.

^{๑๖} กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธานุศาสนาเถรวาท และวิชาโหราศาสตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๕.

คัมภีร์จักรที่ปณิบบาสิ พระราชนิพนธ์ทั้ง ๒ เรื่องนี้ สมเด็จพระเจ้าสัมพันธวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษมนตรี ได้ทรงถอดไว้เป็นกวีนิพนธ์ เรื่องแรกทรงถอดเป็นลิลิต ชื่อ “ลิลิตทักขิยาพยากรณ์” เป็นตำราทักขาของไทยซึ่งมีกลวิธีพยากรณ์อย่างพิสดารเป็นของไทยโดยแท้ เรื่องที่ ๒ พระองค์ได้ทรงถอดเป็นคำฉันท์ชื่อว่า “จักรที่ปณิ คำฉันท์” อันเป็นตำราหลักของวิชาโหราศาสตร์ไทยภาคพยากรณ์ ตำราทั้ง ๒ เล่มนี้เป็นปรมาจารย์ของไทยที่รวบรวมเอาตำราสำหรับผู้พยากรณ์ในระบบโหราศาสตร์ไทย อันนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้า^{๑๗}

๒. สมัยกรุงศรีอยุธยา

โหราศาสตร์ได้ระบุเป็นหลักฐานในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ดังที่ปรากฏในหนังสือ “ลิลิตยวนพ่าย” ซึ่งถอดความได้ว่า “ทรงรอบรู้ในวิชาโหราศาสตร์ เสมอการตรัสรู้ของพระพุทเจ้า ทรงรอบรู้ทั้งทาง “ศาสตราคม” คือทางทฤษฎีการคำนวณและพยากรณ์ ทรงรอบรู้ทั้งทาง “ศิลปาคม” คือทรงมีพระปรีชาสามารถคำนวณ และพยากรณ์เหตุการณ์ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ได้ด้วยพระองค์เอง นับว่าเป็นผู้ทรงรอบรู้ถึถ้วนใน “ศิปาคม” คือวิชาโหราศาสตร์ไทยพิสดารในทุกกรณี” ทรงพระปัญญอันยิ่งใหญ่ พระปรีชาญาณแจ่มกระจ่างประหนึ่งแสงอาทิตย์และจันทร์ หยั่งรู้ทั่วถึง ทั้งอดีต อนาคต และปัจจุบัน ประดุจพระสัพพัญญูเจ้าซึ่งทรงสามารถเล็งแลไล่ทอดทั้งสามภพ แสดงให้เห็นว่า สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ทรงเชี่ยวชาญในวิชาโหราศาสตร์อย่างไม่มีผู้ใดเทียบเทียมได้^{๑๘}

๓. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในยุคสมัยการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีพระเจ้าแผ่นดินทรงอยู่ในฐานะเหนือกฎหมาย ภายในราชสำนักทุกยุคสมัย จะต้องมีการทูลทวงเป็นประจำ บรรจุผู้มีความรู้ในวิชาโหราศาสตร์ ทั้งในภาคคำนวณ ภาคพยากรณ์ และภาคยัญญกรรมไว้ครบถ้วน โดยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยาโหราธิบดี พวกโหรหลวงมีหน้าที่คำนวณปฏิทินประจำปี ถวายพระเจ้าแผ่นดินตลอดจนถวายคำพยากรณ์เหตุการณ์ส่วนพระองค์และบ้านเมือง คำนวณฤกษ์ยาม และมีหน้าที่ประกอบราชพิธีควบคู่ไปกับพวกราชบัณฑิตและพราหมณ์ ขณะที่มีการศึกสงคราม โหรหลวงจะต้องมีหน้าที่ติดตามกองทัพ ไปด้วยทุกครั้งเพื่อกอัยคำนวณฤกษ์ยามยาดราทัพ หรือคอยคิดแก้ไขปัญหาการศึกษาต่างๆ ที่ขัดข้อง^{๑๙} ดังตัวอย่างเช่น

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีผลงานทั้งภาคศาสตราคมและศิลปาคม เป็นผู้คิดค้นนำความก้าวหน้ามาสู่วงการโหราศาสตร์ไทย ทรงนำวิถีโคจรของดาวยูเรนัสมาผนวกเข้ากับคัมภีร์สุริยาตร์ ใช้ชื่อว่า “ดาวมฤตยู” และค้นหาวิธีการโคจรของ “พระเกตุ” ที่สามารถนำมาประกอบการพยากรณ์ได้อย่างสนิทแนบเนียนดีที่สุด^{๒๐} อีกทั้งยัง

^{๑๗} พันเอกพิเศษ เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๓-๕.

^{๑๘} พันเอกพิเศษ, เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๖-๘.

^{๑๙} อูระคินทร์ วิริยยะบุรณะ, คัมภีร์พรหมชาติ ฉบับหลวง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส.ธรรมภักดี, ๒๕๑๑), หน้า ๔๘๓.

^{๒๐} สิงโต สุริยาอารักษ์, โหราศาสตร์ไทย, (กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๒๖), หน้า ๖.

เป็นผู้ทรงค่านิยมปฏิบัติตนรายปีด้วยพระองค์เอง โดยประกาศให้ประชาชนได้ทราบทุกปี และเมื่อจะมีปรากฏใตบังเกิดขึ้นนอกเหนือจากเหตุการณ์ปกติตามที่พิจารณาเห็นทางดาราศาสตร์ตามหลักวิชาใน คัมภีร์สุริยยาตร์ ก็ได้ทรงประกาศให้ประชาราษฎร์ทราบล่วงหน้าก่อนจะบังเกิดเพื่อมิให้ตื่นตระหนก นับเป็นพระมหัจฉริยภาพอันสำคัญ^{๒๑} สมควรแล้วที่ท่านโหราศาสตร์ทั้งหลายได้ขนานนามพระองค์ว่า “บิดาแห่งโหราศาสตร์ไทย”^{๒๒} นับได้ว่าวิชาโหราศาสตร์มีความเจริญรุ่งเรืองมากสมัยหนึ่งแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระราชกรณียกิจทางโหราศาสตร์ล้วนแสดงถึงพระปรีชาสามารถเยี่ยงปราชญ์ เป็นพระราชกรณียกิจที่แสดงถึงพระสมรรถภาพทางโหรอย่างเอกอุ^{๒๓}

สรุปได้ว่า โหราศาสตร์ได้ถูกบันทึกควบคู่กับประวัติศาสตร์ของสังคมโลก มีปรากฏชัดทั้งในตะวันตกและตะวันออก รวมถึงประเทศไทย เป็นศาสตร์ที่มีการสืบทอดกันต่อๆ มา หลักฐานบางอย่างที่ค้นพบและมีการสืบทอดพร้อมทั้งตีความที่แตกต่างกันไป ดังนั้นการศึกษาโหราศาสตร์จึงไม่มีขีดจำกัด สามารถหาความรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ได้ตลอดเวลา โหราศาสตร์ยังคงดำรงอยู่คู่กับโลกมนุษย์

๒.๓ ความหมายของการพยากรณ์

คำว่า “พยากรณ์” ความหมายโดยทั่วไปที่พบในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายว่า ทำนาย, คาดการณ์, ชื่อคัมภีร์โหราศาสตร์ว่าด้วยการทำนาย, พยากรณ์โชคชะตา, ทำนายโชคชะตา, ทำนายความเป็นไปในชีวิต, พยากรณ์อากาศ ทำนาย หรือคาดการณ์เรื่องดินฟ้าอากาศล่วงหน้า^{๒๔} ยังรวมความถึงการทำให้แจ้งและการตอบปัญหา^{๒๕} การใช้วาจาเพื่อการพยากรณ์ในมุมมองของนักโหราศาสตร์ คือ การคาดการณ์ถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ กัน โดยอาศัยความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ของดวงดาวมาประกอบ^{๒๖}

^{๒๑} พันเอกพิเศษ เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๑๒.

^{๒๒} สิงโต สุริยาอารักษ์, โหราศาสตร์ไทย, (กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๒๖), หน้า ๖.

^{๒๓} พันเอกพิเศษ. เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๑๒.

^{๒๔} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๗๕๗.

^{๒๕} พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, กรุงเทพมหานคร: ธนัธการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๕๔.

^{๒๖} กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และวิชาโหราศาสตร์ไทย, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๕.

๒.๔ องค์ประกอบของการพยากรณ์

การจะเป็นนักพยากรณ์จำเป็นต้องผ่านการฝึกฝนพัฒนาหรือการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น โดยสามารถแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้ดังนี้

๑) ภาคนำวน เป็นเรื่องของการคำนวณตัวเลข การนับตัวเลขและกฎเกณฑ์ในเรื่องของการหาตำแหน่งของดวงดาวต่างๆ เช่น กฎเกณฑ์ในการผูกดวง โดยใช้คัมภีร์หรือตำราเป็นหลักในการพยากรณ์ เช่น คัมภีร์สุริยาตร์ เป็นคัมภีร์ที่ใช้ในการคำนวณหาจุดเถลิงศก วัน ยาม ราศี เป็นต้น

๒) ภาควิชา เป็นเรื่องของการพิจารณาผสมผสานกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ ศึกษาและขยายความจากองค์ประกอบของดวงชาตา ออกมาเป็นลักษณะของคำทำนาย แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะคือ

๒.๑. การพยากรณ์ในด้านอดีต

๒.๒. การพยากรณ์ปัจจุบัน

๒.๓. การพยากรณ์ในด้านอนาคต

๓) ภาคนิธิ เป็นการนำพิธีทั้งของพราหมณ์กับพุทธศาสนามาประกอบกัน รวมทั้งการนำหลักไสยศาสตร์เข้ามาร่วมในพิธี ที่เรียกว่าการสะเดาะเคราะห์ เพื่อให้เกิดศรืธาให้กับผู้ที่ใช้บริการสำหรับพระสงฆ์ใช้ในการดูฤกษ์เพื่อนำไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

สรุปได้ว่า นักโหราศาสตร์ที่ศึกษาหลักวิชาโหราศาสตร์มาอย่างถ่องแท้ โดยเริ่มศึกษาจากความรู้ขั้นพื้นฐาน จนจบกระบวนการความทุกขั้นตอน เป็นการศึกษาที่สมบูรณ์และนำความรู้ที่ได้ไปพยากรณ์ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำตามหลักวิชา ทั้งยังสามารถพัฒนาความรู้เพื่อศึกษาในศาสตร์อื่นๆ ได้อีกต่อไป

๒.๕ ลักษณะของการพยากรณ์

การพยากรณ์ที่ดีต้องดำเนินไปตามขั้นตอน การเรียนโหราศาสตร์มักถูกสอนให้ผู้หมัดอยู่กับกฎเกณฑ์ ทำให้พยากรณ์ได้คับแคบ จนเมื่อพอมีประสบการณ์ ก็สลับไข่ตรวนออกไป แล้วพยายามวิเคราะห์หาเหตุผลจากกฎข้อนั้นๆ เมื่อเข้าใจแล้วก็จะไม่ผู้หมัดกับกฎเกณฑ์แต่จะใช้เพียงความเข้าใจเท่านั้นเป็นสิ่งที่ตัดสินใจ และต้องทดลองหาสถิติให้มั่นใจก่อนเพื่อความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น การพยากรณ์โดยทั่วไปมีลักษณะปรากฏ ดังนี้

๑) การพยากรณ์ชาตาบุคคล กล่าวคือ การใช้ข้อมูล วัน เดือน ปีเกิด และเวลาเกิดมาคำนวณหาตำแหน่งของดวงดาวในการวางชาตาดวงกำเนิดของบุคคล

๒) โหราศาสตร์ชาตาบ้านเมือง กล่าวคือใช้ วัน เดือน ปี ที่เป็นวันเกิดของเมือง การพยากรณ์จะกล่าวถึงชาตาส่วนรวมของ กลุ่มคน ทวีป สภาพของที่ตั้ง ดิน ฟ้า อากาศของประเทศ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ ที่มีผลต่อบ้านเมือง

๓) โหราศาสตร์การแพทย์ กล่าวคือการใช้ดวงดาวและจักราศีที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับร่างกายของมนุษย์ โดยการกำหนดให้ราศีแทนอวัยวะของร่างกาย ถ้าดาวบาปพระเคราะห์ไปสถิตย์อยู่แสดงถึงจุดอ่อนของร่างกายอันจะก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บขึ้นได้

๔) **โหราศาสตร์ธรรมชาติ หรืออุตุนิยมโหราศาสตร์** เป็นการดูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ลมฟ้า อากาศ โดยพิจารณาจากตำแหน่งและทิศสัมผัสของดวงดาวในระยนั้น

๕) **โหราศาสตร์การเกษตร** เป็นการใช้ตำแหน่งดวงดาวเพื่อช่วยในการเกษตร เช่น การกำหนดวันเพาะปลูก และเก็บเกี่ยว เป็นต้น

๖) **โหราศาสตร์การคลัง** เป็นการพยากรณ์ที่กล่าวถึงภาวะการเงิน เศรษฐกิจ การธนาคาร การค้า สินค้า เกี่ยวกับแชร์ หุ้น การแลกเปลี่ยนอัตราเงินตราต่างประเทศ สามารถนำเอาวิธีการโคจรของดวงดาวมาให้สถิติที่ถูกต้อง ถึงภาวะการเงิน เงินเฟ้อ เงินฝืด หรือเงินตึง

๗) **โหราศาสตร์การให้ฤกษ์** ฤกษ์ หมายถึง คราว หรือเวลาที่เป็นชัยมงคล การให้ฤกษ์จัดว่ามีความสำคัญมากในวิชาโหราศาสตร์ไทย การวางดวงฤกษ์คือการผูกดวงชาตาอย่างหนึ่ง โหรผู้หาฤกษ์เป็นผู้กำหนดเวลาให้ตามที่พิจารณาเห็นว่า จะต้องเป็นดวงที่สร้างความเจริญมั่นคงและความพัฒนาการ ทั้งจะต้องไม่เป็นภัยพิบัติหรือมีอุปทวอันตรายแก่กิจการที่ผู้ให้หาฤกษ์ประสงค์จะทำนั้น^{๒๗}

สรุปได้ว่า ลักษณะการพยากรณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า โหราศาสตร์สามารถพยากรณ์ได้ในทุกสรรพสิ่ง ตามหลักโหราศาสตร์การพยากรณ์ต้องอาศัยการเคลื่อนที่ของดวงดาวบนท้องฟ้าซึ่งเป็นหลักในการพยากรณ์

๒.๖ วิธีการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย

แนวความคิดในการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ มาจากปรัชญา “เหตุ-ผล” อันเป็นพื้นฐานของวิชาตรรกศาสตร์ กล่าวคือ “หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ๒ เหตุการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดก่อนจะเป็นเหตุ เหตุการณ์ที่เกิดทีหลังจะเป็นผลอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์แรกที่เกิดขึ้น” จึงมีการแสดงเครื่องมือที่ใช้ในหลักตรรกศาสตร์สำหรับการวิเคราะห์ดวงชาตา มีดังนี้คือ

๑) **การอุปมา (Analogy)** คือการวินิจฉัยเพื่อศึกษาสิ่งที่ยังไม่ทราบหรือทราบแต่ไม่ชัด โดยวิธีการเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงกับสิ่งที่เราทราบแล้ว ประโยชน์ที่สำคัญของการอุปมาในวิชาโหราศาสตร์คือ ใช้สำหรับเชื่อมโยง โลก กับ ฟ้า เข้าด้วยกันยัง นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกฎโคจรของดวงดาวให้เข้ากับกฎแห่งกรรมของมนุษย์และสัตว์โลกด้วย

๒) **การอนุมาน (Reference)** คือ บทบาทแห่งการดำเนินการจากบรรพการ เงื่อนไขไปหาอนุสนธิ ข้อยุติ บทบาทของการอนุมานในวิชาโหราศาสตร์นั้น มีแทรกอยู่ทุกรายการทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งเจตนาและไม่เจตนา

สรุปได้ว่า รูปแบบในการพยากรณ์ที่นำเหตุและผล มาใช้ประกอบการพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งในการพยากรณ์ โดยพิจารณาตามลำดับของเหตุการณ์ดังกล่าว ตามเหตุและผลที่ปรากฏจากการวิเคราะห์ดวงชาตา

ในการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ ผู้พยากรณ์ควรเข้าใจหลักการที่ถูกต้องในกรรมวิธีการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ เพื่อให้คำพยากรณ์ถูกต้องและชัดเจน โดยแยกการอ่านดวงชาตาจากการ

^{๒๗} กฤติกาวิสัย หิรัญลี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิชาโหราศาสตร์ไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๙๐-๙๓.

พยากรณ์ออกจากกันโดยเด็ดขาด ตามหลัก “อ่านเสียก่อน พยากรณ์ทีหลัง” ท่านพลตรีประยูร พลารีย์ ได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่าง “การอ่านดวงชาตา” กับ “การพยากรณ์” ดังนี้

การอ่านดวงชาตา คือการแปลความหมายของโครงสร้างต่างๆ ที่ปรากฏในดวงชาตาให้เป็นภาษามนุษย์ โดยอาศัยสูตรหรือคำแปลที่นักโหราศาสตร์สังเคราะห์ขึ้นไว้ สูตรต่างๆ เหล่านี้นักโหราศาสตร์สังเคราะห์ขึ้นโดยอาศัยหลักการอุปมาเป็นมูลฐาน

การพยากรณ์ นั้นเป็นการปฏิบัติเพื่อสืบเสาะหาความจริงโดยอาศัยข้อมูลที่พิสูจน์ทราบแล้วว่า เป็นข้อเท็จจริง เครื่องมือหลักของการพยากรณ์คือการอนุมานซึ่งมีเงื่อนไขรองเป็น “เหตุ” และข้อยุติเป็น “ผล” หรือคำพยากรณ์ที่ต้องการ

การอ่านดวงชาตา เป็นการสังเคราะห์ขึ้นมาโดยอาศัยหลักการอุปมาเป็นมูลฐาน รวมทั้งคำแปลอิทธิพลของดาวพระเคราะห์หรือปัจจัยทางโหราศาสตร์ต่างๆ ล้วนมาจากการอุปมาทั้งสิ้น การศึกษาคุณสมบัติเฉพาะของดาว ย่อมปรับเปลี่ยนไปตามสถานะของดวงชาตานั้นๆ นักโหราศาสตร์ผู้มีปัญญา ควรใช้หลักวิชาโหราศาสตร์เป็นแนวทางสำหรับการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติจริงจะยึดถือพระคัมภีร์เป็นสรณะตลอดไปนั้นไม่ได้ เพราะความหมายของดาวพระเคราะห์ต่างๆ ก็ดี ของโครงสร้างที่เกิดจากการผสมกันระหว่างปัจจัยโหราศาสตร์ต่างๆ ก็ดี มีอยู่มากมายหลายอย่างต่างๆ กัน แต่เมื่ออุปมาแล้วจะเป็นอย่างเดียวกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือคำแปลเหล่านี้ล้วนมาจากแก่นแท้ันเดียวกันนั่นเอง^{๒๘}

๒.๗ ขอบเขตในการพยากรณ์

ในการพยากรณ์ที่ต้องวิเคราะห์ดวงชาตาในการพยากรณ์เฉพาะเรื่อง หลักการทางโหราศาสตร์ มีขอบเขตในการพยากรณ์ มีดังนี้คือ

๑) **การพยากรณ์ระดับวาสนา** ในการพยากรณ์วาสนาของคนทั่วไปนั้น มีข้อจำกัด ๒ ประการคือ การพยากรณ์ระดับความสูงส่งของชาติตระกูล และความเจริญรุ่งเรืองของวาสนา ในทางทรัพย์สิน และทางยศศักดิ์

๒) **ชีวิตสมรสและคู่ครอง** พยากรณ์โดยพิจารณาออกเป็น ๒ ด้าน คือสภาพของการครองชีวิตคู่และสภาพจิตใจในการครองชีวิตคู่

๓) **การพิจารณาอาชีพที่เหมาะสมกับวาสนา** อาชีพนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ การเลือกอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมกับดวงชาตา เป็นแรงผลักดันให้คนๆ นั้น ก้าวไปสู่ความสำเร็จที่ราบรื่น และทำให้เกิดกำลังใจต่อการทำหน้าที่การทำงานให้สมบูรณ์มากขึ้นอีกด้วย^{๒๙}

จากขอบเขตในการพยากรณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การพยากรณ์ในแต่ละดวงชาตา ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะดวงกำเนิดแต่ละคนมีพื้นฐานที่ต่างกัน เป็นการพยากรณ์ที่ทำให้เจ้าชาตรู้จักและเข้าใจในตัวตนมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นผู้พยากรณ์จะต้องมีหลักการหรือประเด็นการพยากรณ์เพื่อความชัดเจน ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

^{๒๘} พลตรี ประยูร พลารีย์, เอกสารประกอบการเรียน, คัมภีร์สูตรพระเคราะห์สนธิ, (ม.ป.ป.), หน้า ๒๑.

^{๒๙} เขียว บางบอน, เอกสารประกอบการเรียน, โหราศาสตร์ไทยภาคพื้นฐาน, (ม.ป.ป.), หน้า ๘๐-๘๖.

๑. หลักการพื้นฐานของการพยากรณ์

ผู้ที่ศึกษาโหราศาสตร์ควรรอบรู้ในศาสตร์แขนงอื่นๆ เพราะโหราศาสตร์เป็นวิชาที่จัดเป็นสรรพศาสตร์ ประกอบด้วย ดาราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ อุทกศาสตร์ ฯลฯ ควรมีความเข้าใจในเรื่องของจักรวาล ทั้งในเชิงพระพุทธศาสนา และวิทยาศาสตร์ อย่างเป็นหลักการของเหตุและผล อันจะแสดงออกมาในด้านการให้คำพยากรณ์ ที่ผู้ศึกษาโหราศาสตร์ต้องรอบคอบในการวิเคราะห์ ต้องรับผิดชอบในคำพูดของตนเอง โดยมีการจัดลักษณะในสิ่งที่พยากรณ์ คือการพยากรณ์โดยพื้นฐานแบ่งออกเป็น

๑) **คำทำนายที่เน้นเหตุการณ์** เป็นการอ่านธรรมชาติของดาวพระเคราะห์ มุมสัมพันธ์ต่อกัน แร่งส่งให้เหตุการณ์นั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นจริงทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยพิจารณาจากตำแหน่งของดวงดาวที่โคจรสถิตยเป็นสำคัญ

๒) **คำทำนายที่เน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง** ศักยภาพของบุคคลตามคุณภาพของดาวพระเคราะห์ ประกอบกับการเลือกกระทำของบุคคล ความคิด การตัดสินใจ ดาวพระเคราะห์เป็นตัวชี้แนะ ศักยภาพของบุคคลที่แสดงออกมาเป็นความจริง ทั้งนี้ได้สรุปว่า ไม่มีดวงชาตาที่ดีหรือเลว ไม่มีดาวที่ดี ราศีที่ดี ทุกปัจจัยในดวงชาตามีความสัมพันธ์ต่อกัน^{๓๐}

สรุปได้ว่าการพยากรณ์โดยพื้นฐาน ซึ่งอาศัยการเคลื่อนที่ของดวงดาว มุ่งเน้นไปที่การพยากรณ์ในเหตุการณ์ และการพยากรณ์ตัวบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์และสอดคล้องซึ่งกันและกัน

๒. ประเด็นในการพยากรณ์

ในการพยากรณ์เฉพาะเรื่อง ต้องใช้วิธีการวิเคราะห์หาเหตุผลด้วยวิธีการอุปมาอุปมัย ในการตอบปัญหา เพื่อช่วยในการพยากรณ์ให้ชัดเจนแม่นยำยิ่งขึ้น โดยเหตุในประเด็นต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้ คือ

๑) **การตอบปัญหาว่าจะรวยหรือไม่** ในความรายนั้น ไม่สามารถบอกได้ว่ารวยขนาดไหน เพราะในแต่ละดวงชาตามีขนาดของความรวยไม่เท่ากัน และที่สำคัญคือต่างคนต่างมีปัญหา และมีข้อมูลที่แตกต่างกัน

๒) **การศึกษาจะเรียนได้แค่ไหน** ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือการได้เรียนในสาขาที่ดีหรือไม่

๓) **จะมีเกณฑ์หย่าร้างหรือไม่** ไม่ควรทายยืนยัน ถึงแม้จะมั่นใจอย่างมากก็ตาม

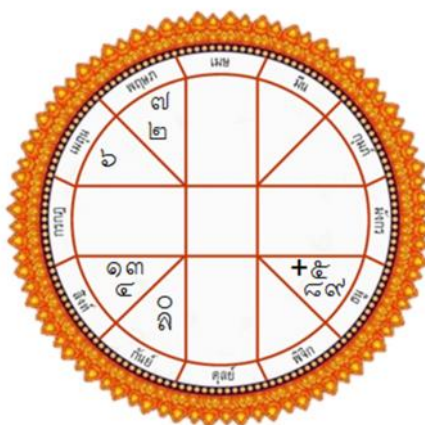
๔) **มีโอกาสดูต่างประเทศหรือไม่** โดยเพิ่มประเด็นในลักษณะในการไปต่างประเทศว่าไปแบบไหน เพื่ออะไร

๕) **มีเกณฑ์ประสบอุบัติเหตุหรือมีโรคประจำตัวหรือไม่** การพยากรณ์เน้นหนักไปในทางเดียวเป็นเรื่องยาก ต้องดูข้อมูลอย่างอื่นประกอบด้วย

๖) **การล้มละลาย** มีลักษณะแตกต่างกันอยู่ ๒ ประการคือ การล้มละลายเพราะตนเองและล้มละลายจากการถูกผู้อื่นกระทำ

^{๓๐} กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิชาโหราศาสตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๙๕-๙๖.

ประเด็นในการพยากรณ์ เป็นการบอกกล่าวถึงเหตุ ที่ผู้มารับบริการต้องการทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประสบการณ์ของผู้พยากรณ์จะทำให้เข้าใจถึงเหตุต่างๆ ที่มีเพิ่มมากขึ้นตามปัจจัยของสภาพที่ก่อให้เกิดปัญหาของผู้มารับบริการ การพยากรณ์ในประเด็นต่างๆ จะทำให้ผู้มารับบริการมีการเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังตัวอย่างการวิเคราะห์พื้นดวงชาตา ที่แสดงขอบเขตการพยากรณ์ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงตัวอย่าง ดวงชาตาที่ ๑ “พระคุณ.....แม่”

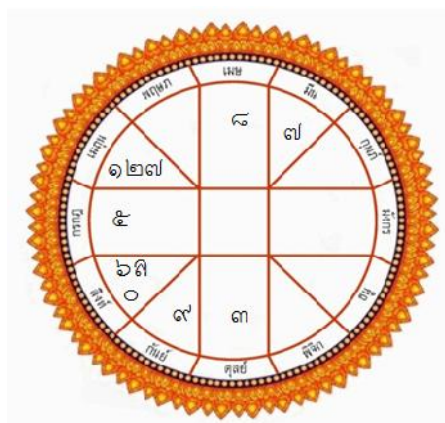
ญ. เกิดวันศุกร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๕ เวลา ๘-๙.๐๐ น.

เจ้าชาตา ลัคนาอยู่ราศีกันย์ เป็นคนที่ต้องทำงานสร้างหลักฐานด้วยตนเอง งานที่ทำก็ไม่เป็นที่เปิดเผย การใช้ชีวิตก็เป็นเรื่องที่ไม่มีเกียรติ ชีวิตมักต้องมีเรื่องผิดหวัง หรือมักต้องพลัดพรากไปต่างถิ่น รวมทั้งการระวางเป็นโรคเรื้อรัง มีรายได้มาก แต่มีภาระต้องส่งเสียเครือญาติให้มั่นคง เงินที่ได้มานั้นเป็นการทำงานที่ถูกเบียดเบียน ช่มเหง ไม่มีความสุข เธอได้ผู้ชายช่วยเหลือทางการเงิน โดยเธอต้องทำในสิ่งที่ต้องเสี่ยงหรือต้องยุ่งในเรื่องอบายมุข โดยต้องไปในต่างถิ่น ผู้ชายและญาติเป็นผู้ทำให้เธอต้องขมขื่นในเรื่องเกี่ยวกับการเงิน ชีวิตของเธอจะถูกครอบงำไปด้วยเรื่องทะเลาะวิวาท ชีวิตจริงที่เกิดขึ้น คือเมื่อเรียนจบ ม.๓ อายุ ๑๕ ปี แม่ให้ออกจากโรงเรียนเนื่องจากที่บ้านยากจน ต่อมาแม่เอาเธอไปขายกับคนในหมู่บ้านเพื่อไปทำงานที่กรุงเทพฯ เงินที่ได้จากการขายเธอนั้น แม่จะเอาไปซื้อรถเครื่องให้พี่ชาย ที่เหลือจะซื้อโทรทัศน์ ตู้เย็น และซ่อมบ้าน

ชีวิตในกรุงเทพมหานคร เธอต้องทนขมขื่นเพราะรับแขกกับคนแก่ที่ต้องการเด็ก ๆ อย่าง เธอ ไม่กล้าหนีเพราะกลัวถูกทำร้าย หลังจากนั้นถูกส่งตัวมาอยู่ประเทศมาเลเซีย ช่วงนั้นเธอไม่รู้ว่ามีชีวิตอยู่ได้อย่างไร กินเหล้า กินยากล่อมประสาท เพื่อให้ลืมชีวิตของตัวเอง จนกระทั่งมาอยู่หาดใหญ่ จนครบ ๓ ปี เจ้าหนี้ยี้ให้กลับบ้านได้ เมื่อถึงบ้านต้องพบกับพี่ชายขาพิการเพราะขับรถเครื่องไปชนกับรถบรรทุก ไม่สามารถทำงานได้ ทำให้ที่บ้านลำบาก แม่ขอให้มาทำงานแบบเดิมอีก แม่ก็แก่มากแล้ว ความรู้เธอก็ไม่มี ชีวิตก็เสียไปแล้ว จึงย้อนกลับมาทำงานแบบเดิมอีก เธออ่อนแอไม่กล้าหนีเพราะภาพในอดีตที่เป็นความสะเทือนใจคอยหลอกหลอน จนต้องพึ่งยานอนหลับ เธอเพียงอยากถามว่า เธอจะต้อง

ทำงานแบบนี้เพื่อส่งเสียครอบครัวอีกนานไหม ห่วงแต่แม่ที่ต้องทดแทนคุณ รายได้ก็ไม่มากเหมือนเดิม เพราะวัยของเธอมากขึ้น เมื่อไรเธอจะหมดภาระเสียที ทุกวันนี้เหนื่อยและล้ามากจริงๆ

คำพยากรณ์ : เจ้าชาตาได้خذใช้คุณแม่มากพอแล้ว ควรที่จะเลิกไปหางานที่ดีๆ ทำถึงแม้รายได้น้อยก็น่าจะใช้ชีวิตไปได้ตามอัธยาศัย ตอนนี้อย่างเจ้าชาตาไม่ตื่นกลัว ถ้ายังไม่เลิกอาชีพนี้อาจจะเกิดเหตุร้ายได้ การทำบุญในศาสนาพุทธนั้น ผู้ทำต้องไม่เบียดเบียนตัวเอง และไม่เบียดเบียนผู้อื่น สิ่งที่เจ้าชาตาทำมาก็ยิ่งใหญ่มากพอแล้ว ควรที่จะไปตั้งต้นชีวิตใหม่ได้แล้ว^{๓๑}

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงตัวอย่าง ดวงชาตาที่ ๒ “เมียน้อย”

ญ. เกิดวันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๙ เวลา ๙.๑๐ น.

เจ้าชาตากำลังทุกข์ใจในเรื่องคู่ครอง การมีสามีนั้นเป็นเรื่องไม่ถูกทำนองคลองธรรม สามีเป็นคนที่มีความสามารถหรือเป็นคนที่มีตำแหน่ง แต่เป็นคู่ลักลอบ หมายถึงการมีคู่ของตนเป็นเรื่องลักลอบกระทำ ในเรื่องเกี่ยวกับคู่ครองเป็นเรื่องไร้ศักดิ์ศรี ไร้เกียรติ ต้องเสียชื่อเสียงรวมทั้งเป็นเรื่องชั่วสาวที่ลักลอบกระทำ ในเรื่องการเงินนั้นก็เป็นเรื่องที่คู่ครองให้มาด้วยความยากลำบาก ต้องลักลอบให้มาเป็นดวงชาตาของเมียน้อย

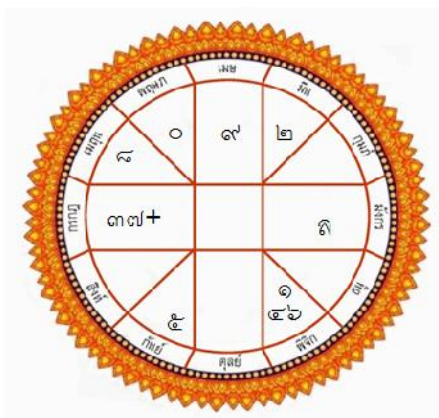
ชีวิตจริงของเจ้าชาตา เธอเรียนจากต่างจังหวัดแล้วมาหางานทำในกรุงเทพฯ รายได้ไม่พอใช้ ชักหน้าไม่ถึงหลัง ผู้จัดการที่ทำงานคอยช่วยเหลือเลี้ยงดูต่างๆ ที่รู้ว่าเขามีครอบครัวแล้ว และผู้ชายคนนี้ออกมาจะหย่ากับเมียเก่าเพื่อมาอยู่กับเธอ เธอถามว่าจะมีทางสำเร็จไหม?

คำพยากรณ์ : สิ่งที่เจ้าชาตาทำนั้น ถ้าไม่รู้ยังพอคิดอภัยได้ แต่นี่ทั้งๆ ที่รู้ยังก้าวเดินต่อไปมันผิดทั้งทางโลกและทางธรรม รวมทั้งสามีของเจ้าชาตาด้วย เมื่อเรื่องนี้เกิดขึ้น ผลที่ตามมาทำให้ผู้หญิงคนหนึ่งต้องบ้านแตกสาแหรกขาด ลูกต้องพลัดพรากจากพ่อจากแม่ ครอบครัวหนึ่งนั้นมีหลายชีวิต แต่ต้องเกิดแตกแยกพบกับความทุกข์ทรมานใจ คนที่มีชีวิตสุข สมบูรณ์ จะไม่มีทางรู้ว่าชีวิตแบบนี้มันทุกข์ทรมานและน่าอเนจอนาถขนาดไหน อยากให้เอาใจเขามาใส่ใจเรา ถ้าเจ้าชาตาถูกกระทำ

^{๓๑} ไซยร บางบอน, เทคนิคการพยากรณ์ ฉบับประสบการณ์, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๑๖๘-๑๗๒.

แบบนี้บ้างจะมีจิตใจอย่างไร ลูกที่กำลังโตวันโตคืน เวลาเรียกหาพ่อ คนเป็นแม่จะตอบอย่างไร **ผู้พยากรณ์ไม่สามารถบอกได้ว่าสิ่งที่เจ้าชาตาหวังนั้นจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่** แต่มีข้อเตือนใจและนำกลับไปคิดว่า ชายที่ชอบและรักในเรื่องแบบนี้ สักวันหนึ่งก็ต้องมาทำกับเจ้าชาตาได้เช่นกัน คนเราควรที่จะเดินอยู่ในสังคมได้อย่างสง่าและเปิดเผย สามารถมองหน้าใครๆ ได้เต็มตา เพราะใช้ชีวิตที่ไม่ผิดศีลธรรม”

การดูดวงนั้นเราต้องยึดหลักที่ว่าตักเตือนผู้คนให้ยึดมั่นกับความดี ไม่หลงตัว ไม่ประมาท พยายามชี้ทางสว่างในทางที่ถูกที่ควร ไม่หลงมกมายในลาภสักการะอย่างที่หมอดูทุกวันนี้ทำกัน โหราศาสตร์นั้นเป็นวิชาที่สามารถใช้ทางคุณและทางโทษ ไม่ใช่วิชาทางโลภตระ จึงยอมขึ้นอยู่กับผู้ใช้วิชาโหราศาสตร์ที่สอนให้กลัวว่าจะนำไปใช้ในทางที่ถูกที่ควร^{๓๒}

แผนภาพที่ ๒.๓ แสดงตัวอย่าง ดวงชาตาที่ ๓ “หวัชโน”

ช. เกิดวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๔๕ น.

ตามพื้นดวงชาตา เป็นคนมีความรู้ดีมีความสามารถดี แต่ต้องมีความทุกข์ยาก ลำบาก วาสนาของตัวเองก็ไม่มั่นคง มีการโยกย้ายที่ทำงานหลายครั้ง ตำแหน่งและความสำเร็จสั่นคลอนเสมอ ผู้ใหญ่ให้โทษเรื่องการอุปถัมภ์และความก้าวหน้ามีอุปสรรค ผู้ได้บังคับบัญชาให้โทษ เป็นดวงชาตา แตกร้าว หาทางดีได้ยาก มีอำนาจก็ไม่ยั่งยืน ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของเจ้าชาตา

เจ้าชาตาเป็นคนสันโดษ เป็นคนที่ขาดการออมชอบ มักแตกหักเมื่อสิ่งนั้นไม่เป็นไปตามที่ตกลง โดยไม่ยอมเห็นแก่หน้า เป็นคนที่เชื่อมั่นในตนเองจนเกินไป เจ้าชาตาจึงเป็นคนที่มุ่งมั่นในการสร้างผลงานใหม่ๆ ตลอดเวลา จิตใจของเจ้าชาตามุ่งแต่ชนะและมักใช้วิธีรุนแรงในการเผชิญหน้าเสมอ แต่เมื่อพิจารณาถึงความก้าวหน้าแล้ว จัดได้ว่าเป็นคนที่มีความก้าวหน้าเร็ว เพียงแต่ไม่มั่นคงในตำแหน่งนัก ดาวพฤหัสบดีอ่อนแอ ความรู้จะไม่ดี แต่มีดาวอื่นสัมพันธ์กันดีทำให้เป็นคนที่ยึดวิชาอยู่ทางด้านคอมพิวเตอร์อย่างสูงมาก และมีผลการศึกษาในระดับปริญญาโท เป็นคนที่มุ่งมั่นในการศึกษาแบบต้องรู้จริงและทำได้จริงเท่านั้นจึงยอมหยุด เป็นความก้าวหน้าที่มาจากการวิชาการ แต่เป็น

^{๓๒} ไซยร บางบอน, **เทคนิคการพยากรณ์ ฉบับประสบการณ์**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๑๗๓-๑๗๖.

ความก้าวหน้าที่ไม่ยั่งยืน เจ้าชาตาเป็นเหยื่อที่ถูกวงวนของการวิ่งเต้นทำร้าย จนท้อแท้หมดกำลังใจ เคยเป็นอาจารย์ดีเด่นของกระทรวงศึกษา เป็นผู้บริหารที่มีความสามารถ เป็นคนที่สร้างสื่อการสอนเพื่อนักศึกษา เป็นคนที่เสียสละทุ่มเทเพื่อการศึกษาของชาติทางด้านอาชีวศึกษา คนที่มีประวัติดีเด่นแบบนี้ เคยเป็นผู้บริหารในสถานศึกษามาแล้ว ในวันนี้แทบหาเก้าอี้ในตำแหน่งอาจารย์ชั้นผู้น้อยนั่งยังแทบไม่ได้ ชีวิตของเขาสร้างผลงานมามาก แต่ถูกหลอกนำผลงานของเขาไปใช้เพื่อแสวงอำนาจโดยคนใกล้ชิดเป็นจำนวนมาก เมื่อคนใกล้ชิดได้อำนาจมาครอง ก็จะถล่มเจ้าชาตาเสมอ เพื่อนๆ ที่ร่วมงานก็ “ริษยา” ช่วยกันให้ร้ายใส่ไฟ ทำให้เขาเหมือนคนไร้ความสามารถ ไม่มีกำลังใจที่จะสร้างอะไรใหม่ๆ ให้กับวงการศึกษาก็ โหราจารย์พบเจ้าชาตาในขณะที่กำลังสิ้นหวังกับระบบการบริหาร โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา สิ้นหวังในเรื่องความจริงใจของมนุษย์ และไม่เชื่อเรื่องการทำดีได้ดี เป็นความเศร้ากับสังคม ของผู้มีอาชีพ “ครู”

คำพยากรณ์ : เจ้าชาตาเป็นคนดีและเป็นคนมีความสามารถ แต่ล้มเหลวในการใช้ชีวิตในสังคม ยศ ลาภ เมื่อมีได้มา มันย่อมมีโอกาสต้องจากไปเสมอ การเป็นคนดีของเจ้าชาตาจึงยังไม่เป็นคนดีในสายตาของสังคมรอบข้าง หัวโขนที่เจ้าชatakำลังจะรับมานั้นมันจะร้อนเหมือนเปลวเพลิงที่ไหม้แมลงเหวเห็นเป็นสิ่งที่สวยงาม และก็ต้องจบชีวิตมันลงในเปลวเพลิงที่มันเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่งดงาม การเป็นคนดีที่สมบูรณ์และเป็นผู้ชนะใจผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งดีกว่าการชนะด้วยยศคนดีนั้นต้องมีคุณสมบัติ ๗ ประการ คือ ๑.รู้เหตุ ๒.รู้ผล ๓.รู้คน ๔.รู้ประมาณ ๕.รู้กาล ๖.รู้ชุมชน ๗.รู้บุคคล”^{๓๓} คุณสมบัตินี้ให้นำไปพิจารณาปรับใช้กับตนเอง อย่างน้อยก็เพื่อการอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การพยากรณ์ตามหลักวิชาของนักโหราศาสตร์ เป็นการพยากรณ์ที่อยู่บนพื้นฐานของหลักความจริงเสมอ คุณธรรมที่เป็นตัวตนของนักโหราศาสตร์จะช่วยให้ผู้มารับบริการเข้าใจในหลักของความเป็นจริงตามธรรมชาติและเชื่อในผลจากการกระทำมากขึ้น

๒.๘ บทบาทของนักโหราศาสตร์ในสังคมไทย

ในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้คนในสังคมประสบกับเหตุการณ์ปัญหาหลายอย่างในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การปรึกษานักโหราศาสตร์เป็นทางเลือกที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้บริการ ทำให้นักโหราศาสตร์มีบทบาทต่อสังคมในการพยากรณ์เพื่อหาคำตอบและหาทิศทางในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างต่อเนื่อง บทบาทดังกล่าว สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

๑) บทบาททางด้านการดำเนินชีวิต โหราศาสตร์มีอิทธิพลต่อผู้มารับบริการ สามารถชักจูงหรือโน้มน้าวผู้ที่มีปัญหาในการดำเนินชีวิตให้เข้าใจในพระพุทธศาสนาได้มากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้มารับบริการ สบายใจ คลายกังวลและเข้าใจตนเอง เพราะได้รับกำลังใจ ช่วยในการตัดสินใจเพื่อการวางแผนชีวิต เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และพร้อมที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น

๒) บทบาททางด้านเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ในการประกอบการด้านธุรกิจที่หวังผลกำไรด้วยโหราศาสตร์ ทำให้เล็งเห็นถึงโอกาสและความเป็นไปได้ในการลงทุน ซึ่งในปัจจุบันนี้ วิชา

^{๓๓} เขียว บางบอน, **เทคนิคการพยากรณ์ ฉบับประสบการณ์**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๒๔๗-๒๕๑.

โหราศาสตร์ได้มีการเปิดสอนถึงทักษะการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากการเคลื่อนที่ของดวงดาวบนท้องฟ้า ตามหลักโหราศาสตร์ ที่มีผลในการเก็งกำไรอีกด้วย นักโหราศาสตร์จึงมีบทบาทต่อการทำนายสถานะเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ผู้มีส่วนในการบริหารจัดการทางด้านเศรษฐกิจมีความระมัดระวังมากขึ้น^{๓๔}

๓) บทบาททางด้านวัฒนธรรม บทบาทในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ด้วยการให้ฤกษ์ยามอันเป็นมงคลของบ้านเมืองและของบุคคล แม้กระทั่งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม รวมถึงการจัดบ้านเรือน สถานที่อยู่อาศัยให้เป็นสิริมงคล

๔) บทบาททางด้านสังคมและการเมือง การพยากรณ์ดวงชาตาบ้านเมืองเป็นเพียงการคาดการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า อาจเกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ แต่จะเป็นเครื่องเตือนภัยได้เป็นอย่างดี เมื่ออนาคตเป็นสิ่งที่ยังมาไม่ถึง การที่มนุษย์รู้ล่วงหน้าจึงน่าจะสามารถเปลี่ยนแปลง บรรเทาป้องกันและแก้ไขอนาคตได้บ้างไม่มากก็น้อย เพราะปัจจุบันเป็นรากฐานของอนาคต และอนาคตที่ใกล้ๆ จะเป็นรากฐานของอนาคตที่ไกลๆ ออกไป หากบุคคลแสดงเจตนาใหม่ทำเงื่อนไขปัจจัยในปัจจุบันให้เปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดี อนาคตก็จะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้บ้างเช่นกัน^{๓๕} จัดได้ว่า โหราศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยชี้ทางเพื่อให้บ้านเมืองผ่านพ้นวิกฤตต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่รุนแรง มีส่วนในการช่วยสร้างสันติสุขในสังคมได้เช่นเดียวกัน

๕) บทบาทในการให้บริการปรึกษาทางจิตวิทยา การพยากรณ์เป็นการช่วยคลายความกังวลใจ ความไม่สบายใจ ความทุกข์ที่เกิดจากความเครียดในปัญหาต่างๆ เป็นการลดปัญหาของสังคมได้ส่วนหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือผู้มารับบริการให้มีสุขภาพจิตดีขึ้น การพยากรณ์ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ ที่มีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือการช่วยเหลือ เยียวยา ลดปัญหาความเครียดทางจิตใจ และความคับข้องใจที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลง ช่วยเหลือผู้รับบริการปรึกษาให้มีสุขภาพจิตดี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ความเครียด คือ สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีหรือไม่พึงปรารถนา และสิ่งคุกคามทางความคิด ความวิตกกังวล ความคาดหวัง และการเจ็บป่วยทางกายและจิต^{๓๖} การใช้หลักวิชาโหราศาสตร์เป็นเครื่องมือหนึ่งในการให้การปรึกษา สอนให้มนุษย์รู้จักความอดทน สามารถระบุว่าคุณควรจะทำอะไรในช่วงเวลาใด และสามารถบอกถึงช่วงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของชีวิตได้ ทำให้บุคคลดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับกำลังที่ตนมี และใช้พลังความคิด ความตั้งใจ และการสร้างสรรค์เพื่อสร้างวิถีชีวิตให้ดีขึ้น ในจังหวะเวลาที่เหมาะสม

๒. ความคับข้องใจ คือ ภาวะที่บุคคลเกิดความรู้สึกอึดอัดใจ หรือไม่สบายใจ^{๓๗} การพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ช่วยให้บุคคลมีความมั่นใจในตัวเอง ทำให้เกิดมุมมองต่อชีวิต เกิด

^{๓๔} ญาณ โพงค์เจริญ, “บทบาทของโหราในสังคมไทย”, ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓., หน้า ๔๗๕.

^{๓๕} ญาณ โพงค์เจริญ, พงศนนาน จามรจันทร์, ดวงเมืองดวงคน ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ.พี.กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๓๗๐.

^{๓๖} จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๑๓๘-๑๔๐.

^{๓๗} จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, จิตวิทยาทั่วไป, หน้า ๒๔๑.

อารมณ์ขัน ดำเนินชีวิตไปด้วยดี สามารถช่วยให้บุคคลปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติของตน^{๓๘} และทำให้เกิดพื้นที่ในการระบายปัญหาต่างๆ เกิดกำลังใจ ทำให้ผู้รับบริการคลายความวิตกกังวล และต้องการแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งนักโหราศาสตร์สามารถตอบสนองปัญหาดังกล่าวของผู้มารับบริการได้^{๓๙}

สรุปได้ว่า บทบาทของนักโหราศาสตร์ที่มีต่อสังคมไทย คือเป็นผู้ที่ได้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมมาอย่างต่อเนื่อง ผลงานอาจไม่ปรากฏต่อสาธารณชนเป็นที่ชัดเจน เพราะนักโหราศาสตร์ไม่ใช่ นักปฏิบัติ แต่เป็นผู้ที่มีบทบาทซึ่งอยู่เบื้องหลังความสำเร็จโดยการนำวิชาโหราศาสตร์มาวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อให้เกิดประโยชน์ในหน้าที่ของนักโหราศาสตร์ให้ได้มากที่สุดไม่ว่าจะทำหน้าที่ในบทบาทใด

๒.๙ จรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์

จรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์ เป็นคุณธรรม จริยธรรมของนักโหราศาสตร์ เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจ และปฏิบัติให้อยู่ในแนวทางที่ถูกที่ควร ดังมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

๑. โหราทุกคนพึงต้องรักษาความลับของผู้มาดู เสมอด้วยความลับของตนเอง
๒. แยกผู้มาดูนั้น ให้ถือเป็นผู้มีเกียรติ พึงต้อนรับด้วยไมตรีจิต อย่าใช้คำหยาบคายไม่น่าฟังกับผู้มาดู
๓. พึงประพฤติตนให้สมกับเป็นที่นับถือของประชาชน มีความประพฤติเรียบร้อยและต้องมีมารยาทอันดีงาม
๔. ในการทำนายดวงชาตา จะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ อย่าสะเพร่า และต้องรักษาความเที่ยงธรรมในการดู โดยไม่มีอคติลำเอียงใดๆ
๕. เมื่อดูร้ายก็พึงชี้ช่องทางที่จะแก้ไขได้ด้วยเสมอ ห้ามเรียกค่าสะเดาะเคราะห์ใดๆ โดยเด็ดขาด^{๔๐}

จากการศึกษางานวิจัยของ เกรียงไกร กันยะ พบว่า การจัดทำจรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์ที่มีมาตรฐาน ยังไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ เพราะต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการ การจะจัดทำจรรยาบรรณก็คือนักโหราศาสตร์ต้องมีการรวมตัวกันอย่างเป็นเอกภาพได้อย่างมีระเบียบแบบแผน อยู่ในรูปของคณะกรรมการที่มีการระบอบทบาทอำนาจชัดเจน อีกทั้งการรวมเป็นเอกภาพครั้งนี้ควรได้รับการหนุนเสริม เพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ ในการใช้อำนาจกำกับ ควบคุมการประกอบอาชีพนักโหราศาสตร์ การจัดการตามแนวทางนี้คาดว่าจะก่อให้เกิดผลยั่งยืนที่หนุนให้วงการโหราศาสตร์ไทยได้อยู่รับใช้ผู้คนในสังคมได้อย่างมีศีลธรรม จรรยา ตลอดไป^{๔๑}

^{๓๘} ฌญกร เขียวลงยา, แรงจูงใจและความเข้าใจในชีวิตของผู้ขอคำปรึกษาทางโหราศาสตร์ ในสมาคมโหราแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๒๕-๒๗.

^{๓๙} สุนทรี โอรัตนสถาพร, การสำรวจพฤติกรรมการให้คำปรึกษาของหมอดู, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๘), หน้าบทคัดย่อ.

^{๔๐} เกรียงไกร กันยะ, “การจัดทำจรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์ในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๖), หน้า ๕๙-๖๐.

^{๔๑} เกรียงไกร กันยะ, “การจัดทำจรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์ในสังคมไทย”, หน้า ๑๑๓.

๑. ข้อควรปฏิบัติและมารยาทในการพยากรณ์

หน้าที่หลักของนักโหราศาสตร์ คือ เป็นผู้อ่านดวงชาตาแล้ววิเคราะห์และพิจารณาออกมาเป็นคำพยากรณ์ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือข้อควรปฏิบัติในการเป็นนักพยากรณ์ที่ดีงาม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมฐานะและศักดิ์ศรีของการเป็นนักพยากรณ์^{๔๒} ด้วยข้อปฏิบัติและมารยาทในการพยากรณ์ ดังต่อไปนี้

๑) การพยากรณ์ควรเริ่มจากการพิจารณาว่าผู้มารับบริการกำลังประสบกับเรื่องอะไร เพื่อประโยชน์ในการสอบดวง

๒) ไม่ควรพยากรณ์ดวงที่ไม่รู้ที่มา เช่นการพยากรณ์ดวงที่มีคนฝากมา เพราะการพยากรณ์ที่จะได้ผลนั้น ผู้พยากรณ์ควรรู้ข้อมูลเบื้องต้น คือ เพศ อาชีพ ฐานะฐานะในสังคม สถานการณ์ครองเรือน เป็นต้น

๓) ดวงที่ไม่ทราบเวลาเกิด การพยากรณ์ด้วยหลักวิชาอื่นควรมีขอบเขตระดับไหน อย่าสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับคำพยากรณ์เข้าใจผิด เพียงเพื่อหวังชื่อเสียง

๔) การพยากรณ์ในเรื่องคู่ครอง ลูกหลาน และเรื่องเจ็บป่วย ต้องพยากรณ์ให้ทราบปัญหาตามความเป็นจริง ไม่ควรพยากรณ์ตามใจผู้มา แต่ควรชี้ข้อเท็จจริงและปัญหาให้ผู้มาเข้าใจ เพื่อให้เกิดสติปัญญาที่จะต่อสู้กับปัญหานั้นๆ

๕) การพยากรณ์ไม่ควรใช้วิธีชี้หน้า แต่ต้องอธิบายและเปรียบเทียบทั้งข้อดีและข้อเสียให้ชัดเจน และเป็นเพียงผู้แนะนำเท่านั้น อย่าตัดสินปัญหาเพียงเพราะเราเป็นผู้พยากรณ์

๖) คำพยากรณ์นั้นควรกำหนดให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง และไม่เป็นการตั้งราคาเพื่อหลอกลวงผู้อื่น เพราะจะเป็นเหตุแห่งความเสื่อมศรัทธาและวิบัติในภายหลัง

๗) ไม่ควรพยากรณ์เรื่องที่เป็นปมด้อย หรือไปซ้ำเติมความล้มเหลวของผู้มาให้พยากรณ์ ระวังอย่าไปก้าวล่วงถึงเรื่องส่วนตัวเกินความจำเป็น

๘) ไม่โอ้อวดความสามารถของตนเอง เพราะการพยากรณ์นั้น ไม่มีทางที่จะพยากรณ์ได้ถูกต้องทุกครั้ง ความสามารถของผู้พยากรณ์นั้นให้เป็นหน้าที่ที่ผู้มารับคำพยากรณ์จะเป็นคนตัดสิน ไม่ใช่ผู้พยากรณ์จะมาอวดอ้างโฆษณาเกินความจริง

๒. ข้อห้ามในการพยากรณ์ของวิชาโหราศาสตร์ไทย

“ทายสมพงษ์เมียผัวเรื่องชั่วดี หรือทายสามีภรรยาให้ราศี ทายชีวิวิบัติตัดชันษา ทายคุณโทษทารกทาริกา เรียนโหราครูห้ามการทำนาย”^{๔๓}

หลักการพยากรณ์ด้วยวิชาโหราศาสตร์ ใช่ว่าจะสามารถพยากรณ์ได้ทุกกรณี เนื่องจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวบางอย่าง พยากรณ์ไปแล้วอาจไม่เกิดผลดีในการพยากรณ์ จึงกำหนดข้อห้ามไว้ ๓ ประการ คือ

^{๔๒} ใเชียร บางบอน, เทคนิคการพยากรณ์ ฉบับประสบการณ์, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๖๑-๖๒.

^{๔๓} เทพย์ สาริกบุตร, แนวการอบรมวิชาโหราศาสตร์ไทย, (กรุงเทพมหานคร: หอมกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๑๑), หน้า ๗.

๑) ห้ามพยากรณ์ความสัมพันธ์ของผู้ที่เป็น สามี ภรรยา หรือผู้ที่แต่งงานกัน เพราะจะทำให้เกิดความร้าวฉานในครอบครัว เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพราะคำพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์

๒) ห้ามพยากรณ์ความเป็น ความตาย ถึงแม้ว่าในวิชาโหราศาสตร์จะมีหลักในการคำนวณหาอายุขัย แต่การพยากรณ์เป็นเรื่องที่คาดเดายาก เพราะเหนือสิ่งอื่นใด คือ บุญ และกรรม ของผู้เป็นเจ้าของดวงชาตาเอง

๓) ห้ามพยากรณ์ บุตร – ธิดา ว่าจะพึงได้หรือไม่ บุตรคนไหนที่ดีกว่ากัน เพราะจะทำให้เกิดความลำเอียงในการเลี้ยงดู เกิดความแตกแยกกันในหมู่พี่น้อง^{๔๔}

๒.๑๐ ประโยชน์ของวิชาโหราศาสตร์

โหราศาสตร์คือศาสตร์ที่ใช้สำหรับพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต เพื่อสำรวจในสิ่งที่มนุษย์ยังไม่ทราบ ทำให้มีการกล่าวถึงคุณประโยชน์ของโหราศาสตร์ พอสรุปได้ดังนี้คือ

พระยาปริวัตร เวชการ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโหราศาสตร์ว่า โหราศาสตร์ทำให้คนดำรงชีวิตอยู่ด้วยความระมัดระวัง ด้วยการประพจน์ตนให้เหมาะกับเวลาในเหตุการณ์ที่บ่งบอกถึงความโชคดีและอุปสรรคปัญหาต่างๆ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยความไม่ประมาท^{๔๕}

พลตรีประยูร พลารีย์ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโหราศาสตร์ว่า โหราศาสตร์มีประโยชน์ในเรื่องการหาฤกษ์ยามในเวลาที่เป็นมงคล ทั้งยังเป็นความรู้พื้นฐานของวิชาพยากรณ์ศาสตร์อื่นๆ และศาสตร์ลึกลับต่างๆ^{๔๖}

ภิญโญ พงศ์เจริญ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโหราศาสตร์ในแง่ของการรู้ล่วงหน้า เหตุการณ์ในอนาคตว่า “การรู้อนาคตจึงมีประโยชน์ให้สามารถเตรียมพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในการรับมือกับอนาคต จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อของอนาคต คือ รับมือได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีก็จะได้เตรียมพร้อมในการป้องกันแก้ไขและลดโอกาสความล้มเหลวอันไม่พึงประสงค์ สิ่งที่ดีจะได้ช่วยเพิ่มโอกาสให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เมื่อสำเร็จแล้วจะได้ใช้ความสุขุมรอบคอบในการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างชาญฉลาด”^{๔๗}

กฤติกาวัลย์ หิรัญลี กล่าวถึงคุณประโยชน์ของโหราศาสตร์ในงานวิจัยว่า ประโยชน์จะเกิดขึ้นได้กับบุคคลที่มีความเข้าใจในวิชาโหราศาสตร์อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือมีความเชื่อในเหตุ และปัจจัยของการเกิดขึ้นของเรื่องราว มีความเข้าใจในเรื่องของกรรม

^{๔๔} กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และวิชาโหราศาสตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๙๕.

^{๔๕} ปริวัตร เวชการ, หลักโหราศาสตร์ทั่วไป มูลฐานของโหราศาสตร์และประโยชน์ของการศึกษาโหราศาสตร์ มรดกแห่งไทรสยาม สมาคมโหรแห่งประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: มิตรสยามการพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๒๐.

^{๔๖} พลตรีประยูร พลารีย์, เอกสารประกอบการเรียน, อารัมภบทโหราศาสตร์, (ม.ป.ป.), หน้า ๑๒.

^{๔๗} ภิญโญ พงศ์เจริญ, ฟองสนาน จามรจันทร์, ดวงเมืองดวงคน ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ. พี.กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๓๗๐.

คือเจตนาอันประกอบด้วยกุศล หรืออกุศล ทำให้คนเลือกทางเดินชีวิตให้เหมาะสม ซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนชีวิตในอนาคต และช่วยให้เข้าใจในเรื่องของกรรมตามหลักพุทธศาสนาอย่างแท้จริง^{๔๘}

ณญกร เขียวลงยา ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของโหราศาสตร์ ในงานวิจัยว่า การเรียนรู้เพื่อความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้รู้จักตัวตนของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น เป็นการลดปัญหาอันอาจจะเกิดในภายภาคหน้าและทำ ทำให้เริ่มมองหาความเจริญในธรรม สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม เพราะประโยชน์ในภายภาคหน้าเป็นผลจากการมีคุณธรรมความดี ทำให้คนเข้าใจธรรมชาติมากขึ้น รู้แจ้งสภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง^{๔๙}

พีไลรัตน์ รุจิวนิชย์กุล ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของโหราศาสตร์ที่มีต่อสังคม ในมุมมองด้านจิตวิทยาไว้เป็นภาพรวม ซึ่งมีผลในด้านการรักษาและเยียวยาทางด้านจิตใจ พบว่าผู้ที่มีความทุกข์สามารถคลายจากความทุกข์ ลดอาการเครียดได้บ้าง ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านจิตวิทยา มีประโยชน์สำหรับคนที่ป่วยทางด้านจิตใจ โหราศาสตร์มีทั้งคุณและโทษขึ้นอยู่กับผู้ที่ได้รับฟังคำพยากรณ์ว่านำไปคิด พิจารณาไตร่ตรองด้วยปัญญาของตนเองว่าเป็นจริงตามที่โหราจารย์ได้พยากรณ์ไว้หรือไม่ แล้วหาวิธีแก้ไขในสิ่งที่ไม่ดีนั้นให้บรรเทาเบาบางลง^{๕๐}

สรุปได้ว่า โหราศาสตร์ เป็นวิชาที่ทรงคุณค่าและมีประโยชน์มาก ไม่ว่าจะอยู่ในยุคใดสมัยใด อยู่ที่ผู้ศึกษาจะนำมาใช้ให้ถูกต้องแก่ประโยชน์ที่ควรจะได้รับหรือไม่ ถ้านำวิชาโหราศาสตร์มาใช้ในทางที่ผิด หรือนักโหราศาสตร์พยากรณ์ผิดพลาด ขาดความรู้ในวิชา และไม่มีวิจารณญาณในการพยากรณ์ ย่อมทำให้เกิดผลเสียซึ่งเป็นโทษต่อโหราศาสตร์ วิชาทางโหราศาสตร์ปกติเกิดขึ้นด้วยการสร้างสรรค์สังคม เป็นการรักษาสังคมให้อยู่รอด ดำเนินไปด้วยความปกติสุข วัตถุประสงค์ของการเรียนโหราจริงๆ คือ ใช้ให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมสังคมให้สันติสุขได้^{๕๑} คุณลักษณะของวิชาไม่ได้ใช้เพื่อรู้อดีต อยู่กับปัจจุบัน และศึกษาอนาคตเท่านั้น องค์ประกอบที่สำคัญคือ ธรรมะ กับธรรมชาติ ที่ผสมผสานรวมตัวกันอย่างแยกไม่ออก ผู้ที่ศึกษาวิชาโหราศาสตร์อย่างถ่องแท้ ย่อมเข้าใจถึงกฎธรรมชาติและกฎแห่งกรรม ที่มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

^{๔๘} กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, “ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิชาโหราศาสตร์ไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๒๔-๑๒๕.

^{๔๙} ณญกร เขียวลงยา, “แรงจูงใจและความเข้าใจในชีวิตของผู้ขอคำปรึกษาทางโหราศาสตร์ในสมาคมโหรแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๖๗-๗๐.

^{๕๐} พีไลรัตน์ รุจิวนิชย์กุล, “การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้มารับบริการจากหมอดู: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับบริการจากหมอดูของสมาคมโหรแห่งประเทศไทย”, **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต**, (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๔), หน้า ๓๔-๔๐.

^{๕๑} สัมภาษณ์ ดร.กัญญา พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

๒.๑๑ ปัญหาจากการพยากรณ์

ความมุ่งหวังของผู้มารับบริการการพยากรณ์ ย่อมคาดหวังว่าได้มาปรึกษากับนักโหราศาสตร์แล้วจะได้รับคำแนะนำที่เป็นที่พอใจ มีความสุข มีความมั่นใจในการตัดสินใจในวิถีชีวิตของตนเองมากยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่ได้รับการพยากรณ์กลับไม่เป็นดังที่คิดหวังและตั้งใจ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่าปัญหาหลักเกิดจากการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ที่ทำให้การพยากรณ์ไม่ประสบผลสำเร็จ

การพยากรณ์ด้วยวิชาโหราศาสตร์ในปัจจุบัน ได้รับความสนใจจากคนในสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะคนที่อยากเรียนรู้เพื่อต้องการเป็นนักโหราศาสตร์ ทำให้วงการโหราศาสตร์ขยายวงกว้าง บางส่วนไม่มีความรู้จริง และมีเจตนาหลอกลวงผู้อื่น แต่นักวิชาโหราศาสตร์มาประกอบอาชีพได้ง่าย ปัญหาที่คนในสังคมส่วนใหญ่พบคือ การพยากรณ์ไม่แม่นยำ การหลอกลวง การเรียกร้องเงินทองเพิ่มเติมจากค่าบริการพยากรณ์ ดังนั้นจึงพบเสียงสะท้อนจากผู้มารับบริการที่ต้องการให้นักโหราศาสตร์มีจิตที่คิดช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจ ไม่หวังผลตอบแทน มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์^{๕๒}

ผู้ที่มารับบริการพยากรณ์จากนักโหราศาสตร์ มีเหตุที่มาแตกต่างกันไป บางคนมาเพราะมีปัญหาต้องการมาปรึกษานักโหราศาสตร์ บางคนมาเพราะถูกชักชวน และบางคนมาเพราะต้องการพิสูจน์ จะมาด้วยสาเหตุใดก็ตาม การพยากรณ์อาจเป็นไปตามดวงหรืออาจไม่เป็นไปตามดวงก็ได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง การเลือกวิถีชีวิตแห่งตน การทำบุญเพื่อล้างบาปนั้นในทางพุทธเราไม่มี การทำบุญนั้นคือการทำความดี เป็นการชำระจิตใจให้ผ่องใส ลดทอนกิเลสในจิตใจลง เพราะการทำความดีก็เป็นสิ่งดี และสิ่งดีย่อมไม่ให้โทษกับผู้ทำแน่นอน ผิดกับการทำความเลวสิ่งนั้นย่อมเลวโดยสภาพแห่งการกระทำนั้นแล้ว ความสงบสุขย่อมเกิดขึ้นได้ยาก การได้รับคำแนะนำจากนักโหราศาสตร์ไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบใด ผลที่ออกมาย่อมอยู่ที่วิจารณ์ญาณของผู้มารับบริการด้วย ในกรณีที่พยากรณ์ว่ามีเคราะห์ หลังจากที่ได้รับการพยากรณ์ก็จะมีพฤติกรรมแตกต่างกันไป ทั้งนี้ นักโหราศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญ ในการพยากรณ์เพื่อไม่เกิดปัญหาต่อพฤติกรรมของผู้มารับบริการ ที่จะมีผลกระทบต่อวิชาโหราศาสตร์ พฤติกรรมที่เกิดขึ้น มีทั้งผลเสียและผลดี มี ๓ อย่างคือ

๑. ไม่เชื่อและเกิดการทำหาย
๒. เชื่อและกลัวมากต้องการหาที่พึ่งทุกอย่าง แม้แต่การเสียทรัพย์ก็ยอม
๓. เชื่อและกลับไปใช้สถิติตรงหาเหตุระวังป้องกัน^{๕๓}

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นพบ โดยรวบรวมข้อมูลพอสรุปปัญหาได้ดังนี้ คือ

๑. ทำนายไม่แม่นยำ
๒. พุดจาหลอกลวง ไม่มีคุณธรรม
๓. พุดจาโน้มน้าวให้ทำพิธีกรรมต่างๆ

^{๕๒} เกรียงไกร กันยะ, “การจัดทำจรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์ในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๗.

^{๕๓} เขียว บางบอน, เทคนิคการพยากรณ์ ฉบับประสบการณ์, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๑๓๙.

๔. ทำนายโดยไม่มีความรู้จริง
๕. คุยโวโอ้อวดตนเอง
๖. ใช้วาจาไม่สุภาพ ฟังแล้วระคายหู
๗. เรียกค่าบริการแพงเกินไป
๘. ทำนายโดยใช้หลักไม่ตรงกัน เช่น วันและเวลาเกิด
๙. นักโหราศาสตร์ที่ทำนายแม่น หายาก
๑๐. ทำนายโดยขาดหลักธรรมทางศาสนา
๑๑. นักโหราศาสตร์มุ่งหวังประโยชน์มากกว่าการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
๑๒. วิเคราะห์ดวงชาตาง่ายเกินไป ตามสื่อต่างๆ
๑๓. พยากรณ์ในข้อห้าม ๓ ข้อของโหราศาสตร์ไทย คือ ห้ามทายเรื่องสามี ภรรยา ห้ามทายเรื่องความเป็นความตาย และห้ามทายเรื่องบุตร-ธิดา

จากการสัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ ให้ความเห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ว่า นักโหราศาสตร์รุ่นใหม่ คำพยากรณ์ที่มีความละเอียด จากจิตใจที่ละเอียด และเย็น จะไม่เท่าคนยุคเก่า นักโหราศาสตร์รุ่นเก่ามีวิถีชีวิตราบเรียบและสงบมากกว่า การพยากรณ์ จะมีลีลาสงบเยือกเย็น มาพบโหรรุ่นเก่าแล้วจะรู้สึกเย็น อยู่ในหลักเกณฑ์หลักการที่สงบเย็น ลีลาของโหรรุ่นใหม่ จะโลดโผนรุนแรง ก้าวร้าว ฉาบฉวย ด้วยเหตุที่ว่า คนรุ่นใหม่อายุน้อย ผ่านประสบการณ์ การฝึกมาน้อย แต่ถ้าสะสมบารมีมานาน ถึงแม้ว่าชาตินี้จะมีห้วงเวลาในการฝึกอบรม เชี่ยวชาญทางวิชาการและวิชาชีพ แต่ถ้ามีเวลาอบรมจิตน้อย การพยากรณ์ก็จะออกมาตามพื้นฐานของจิตนั้น คนจิตดี ถูกฝึกมาดี มีความสุขุมคัมภีรภาพ ก็จะพยากรณ์ในทางที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม คนรุ่นใหม่ก็ไม่ใช่จะเป็นอย่างนั้นทั้งหมด คนที่พยากรณ์ได้ถูกต้อง สุขุมก็ยังมี ต้องเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ด้วย คนที่เคยสะสมบารมีมานาน อาจทำได้ดีกว่าคนรุ่นเก่าก็ได้ ดังเช่น ท่านโกณฑัญญะ อายุยังไม่ถึง ๒๐ ปี ถือว่าเป็นคนรุ่นใหม่ในยุคนั้น ผู้มีอายุน้อยที่สุด พยากรณ์เพียงอย่างเดียวด้วยความมั่นใจ โดยการชูนิ้วเพียงนิ้วเดียว เป็นการยืนยันการพยากรณ์ของตนเองอย่างแม่นยำ การพยากรณ์ที่ดี ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ และดูที่จิตใจหรือบารมีที่สะสมมา^{๕๔}

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้ส่งผลกระทบต่องานของผู้นำบริการโดยตรง ทั้งยังก่อให้เกิดผลเสียในการดำเนินชีวิตโดยรวม ด้วยการสื่อสารจากปากต่อปาก ทำให้คุณค่าของนักโหราศาสตร์เป็นไปในเชิงลบ ผลกระทบที่มีต่อผู้นำบริการมีดังนี้คือ

๑. ทำให้ผู้นำบริการที่มีปัญหานำข้อแนะนำไปแก้ปัญหาลำบาก
๒. ผู้นำบริการเห็นผิดเป็นชอบ
๓. เสียเงินโดยใช่เหตุ
๔. ตัดสินใจผิดพลาด
๕. ขาดความมั่นใจ
๖. ผิดศีลธรรม
๗. เชื่อแบบมง่าย

^{๕๔}สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

๘. ไม่สามารถหลุดพ้นจากความทุกข์ ปัญหาต่างๆ ได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องจากการใช้วาจาของนักพยากรณ์ ที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ซึ่งก็สะท้อนให้เห็นความไม่เป็นระบบและมาตรฐานในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวจะไม่สามารถแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้ ตราบใดที่นักพยากรณ์ยังไม่มีหลักเกณฑ์หรือขอบเขตในการใช้วาจาเพื่อการพยากรณ์ การแก้ปัญหายังยืนยวนควรพยากรณ์ด้วยคำพูดที่น่าออกจากทุกข์ นำประโยชน์และความสุขมาให้ทั้งแก่ผู้พูดและผู้ฟัง การพยากรณ์ต้องใคร่ครวญด้วยปัญญาโดยแยบคายแล้วจึงพูด เป็นคำพูดที่ไม่มีโทษ ไม่ควรพูดคำที่หยาบคาย ควรพูดแต่คำที่ดีงาม ด้วยแนวทางเช่นนี้ จะช่วยให้การพยากรณ์ไม่สร้างปัญหาต่อผู้มารับบริการ

๒.๑๒ สรุป

โหราศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งการพยากรณ์ด้วยการศึกษาอิทธิพลการเคลื่อนที่ของโลกดวงดาว ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ เพื่อทำนายอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุคคล สังคม โหราศาสตร์มีความเป็นมาที่ยาวนาน มีปรากฏในตะวันตกและตะวันออก ส่วนประเทศไทยมีการใช้โหราศาสตร์ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ คือ การทำนาย คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยลักษณะของการพยากรณ์จะมุ่งการพยากรณ์ชาตาบุคคล ชาติบ้านเมือง การคลัง และการให้ฤกษ์ เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบวิธีการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทยมี ๒ ประเภท คือ การพยากรณ์ด้วยการอุปมา และการอนุมาน แนวทางการพยากรณ์ดังกล่าว ได้ส่งผลให้นักโหราศาสตร์ได้มีบทบาทต่อสังคมไทยทั้งในด้านการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและการเมือง และด้านการให้บริการปรึกษาทางจิตวิทยา ช่วยให้ผู้รับบริการคลายความวิตกกังวล และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา

รูปแบบแนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์มีหลักที่ต้องปฏิบัติโดยย่อ คือ การพยากรณ์ที่ไม่ควรใช้วิธีชี้หน้า ไม่พยากรณ์ความสัมพันธ์ของผู้ที่เป็น สามี ภรรยา หรือผู้ที่จะต้องงานกัน ไม่พยากรณ์ความเป็น ความตาย เป็นต้น นักโหราศาสตร์ในปัจจุบันได้พบปัญหาการพยากรณ์ที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันไป กล่าวคือ ทำนายไม่แม่นยำ พูดจาหลอกลวง ไม่มีคุณธรรม ทำนายโดยไม่มีความรู้จริง คุยโวโอ้อวดตนเอง ใช้วาจาไม่สุภาพ ขาดหลักธรรมทางศาสนา มุ่งหวังประโยชน์มากกว่าการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

จากบริบทการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์และสภาพปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้มารับบริการ ผู้วิจัยจึงได้มุ่งเน้นศึกษาวิจัยในการใช้คำพูดในการพยากรณ์เป็นสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่สามารถนำมาพัฒนารูปแบบการพยากรณ์และเพื่อส่งเสริมหรือสร้างสรรค์นักโหราศาสตร์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น พระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญต่อการใช้วาจา ด้วยเล็งเห็นว่า วาจาจะเป็นเหตุนำมาซึ่งประโยชน์สุข และเป็นเหตุนำมาซึ่งโทษได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น การพยากรณ์ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขจะต้องสอดคล้องกับหลักวาจาสุภาสิตในทางพระพุทธศาสนา ผู้พยากรณ์ควรพยากรณ์ที่เป็นไปในลักษณะ ๕ ประการ กล่าวคือ การพยากรณ์ที่เหมาะสมกับกาลเวลาและสถานที่ มีความเป็นจริง ไพเราะอ่อนหวาน ประกอบด้วยประโยชน์และมีเมตตา ซึ่งผู้วิจัย จะทำการศึกษาและประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาสิตเพื่อการพยากรณ์ ดังจะมีรายละเอียดในบทต่อไป